

УДК 657
JEL: H83

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ АПК

Дрозд І.К.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри економічного аналізу, Одеський національний економічний університет

- А** Досліджено систему фінансового контролю державної підтримки АПК, проаналізовано сутність категорії «державна підтримка сільськогосподарського товаровиробника» як підконтрольного об'єкта, джерела інформації в частині законодавчих актів, запропоновано удосконалити методику контролю через оцінку критеріїв використання державної допомоги у сфері АПК.
- Б** Державний фінансовий контроль, результативність контролю, державна підтримка сільськогосподарського товаровиробника, ефективність використання бюджетних коштів.

ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БЮДЖЕТНЫХ СРЕДСТВ НА ГОСУДАРСТВЕННУЮ ПОДДЕРЖКУ АПК

Дрозд И.К.,

д.э.н., профессор, заведующая кафедрой экономического анализа, Одесский национальный экономический университет

- А** Исследована система финансового контроля государственной поддержки АПК, проанализированы сущность категории «государственная поддержка сельскохозяйственного товаропроизводителя» как подконтрольного объекта, источники информации в части законодательных актов, предложено усовершенствовать методику контроля путем оценивания критериев использования государственной помощи в сфере АПК.
- Б** Государственный финансовый контроль, результативность контроля, государственная поддержка сельскохозяйственного товаропроизводителя, эффективность использования бюджетных средств.

FINANCIAL CONTROL OF USING THE BUDGET FUNDS FOR STATE SUPPORT OF AGROINDUSTRIAL COMPLEX

Drozd I. K.,

ScD (Economics), Professor, Chief of Department of Economic Analysis, Odessa National Economic University

- A** System of financial control of state support for agro-industrial complex is studied, nature of category of state support for agricultural producers as a controlled object, as source of information in terms of legislation is analyzed, and improving the method of control is proposed through using assessment criteria for state support in the field of agro-industrial complex.
- B** State financial control, the control performance, state support of agricultural producers, efficiency of budget funds usage.

Постановка проблеми

Прогнозований аналітиками високий урожай зернових став реальністю. За словами Прем'єр-міністра України М. Азарова, в 2013 році зростання ВВП очікували на рівні близько 3% саме за рахунок цього фактора. Однак, незважаючи на прекрасні результати зернового виробництва, через низькі закупівельні ціни українські сільгоспвиробники цього року можуть недоотримати 15 млрд грн. За таких обставин лише п'ята частина господарств матиме рентабельність зернових близько 25%, а за фуражною пшеницею рентабельність оцінюється на межі нульового значення [1].

Навіть за таких сприятливих для сільськогосподарських товаровиробників обставин реалізувати потенціал аграрної галузі досить складно – це потребує постійної державної політики підтримки даної галузі. Її необхідність зумовлена не тільки

економічними факторами, а, перш за все, багатофункціональністю сільськогосподарського виробництва. Адже саме цей вид економічної діяльності продукує не лише товари, але й незамінні суспільні блага (послуги) нетоварного характеру, найважливіші з яких – продовольча безпека, економічні умови існування сільського населення, відтворення селянства, підтримання екологічної рівноваги, збереження біорізноманіття тощо [2]. Тому основним аргументом для надання суб'єктам господарювання в сільському господарстві державної підтримки є створення суспільних благ для населення.

Така державна підтримка повинна забезпечуватися збалансованим підходом, передбаченим у зрозумілих, економічно обґрунтованих заходах, витрати на які будуть підконтрольними на всіх етапах фінансування.

Одним з основних документів, що визначає такий підхід у країні, має стати Стратегія розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року, розробку якої здійснює Міністерство аграрної політики і продовольства України. За методологічну основу обрана концепція формування державної підтримки сільгоспвиробника, реалізована у Європейському Союзі та розвинених країнах світу, що базується на дотаціях та пільгах для аграрних товаровиробників. Концепція державної підтримки дає змогу нарощувати виробничий і експортний потенціал галузі, забезпечуючи виконання соціальної функції аграрної галузі, та, водночас, отримувати вагомий фінансовий результат. У країнах ЄС, наприклад, а також у інших аграрно розвинених країнах функціонує ефективна система державної фінансової (насамперед бюджетної) підтримки, розміри якої набагато перевищують вітчизняні (і на гектар угідь, і щодо вартості продукції) [3]. Вона полягає в наданні державних преференцій (допомоги) та створенні пільгових умов виробництва у вигляді податкових механізмів, що супроводжується ефективною наглядовою діяльністю контрольних органів.

Завдання розробки належної державної підтримки сільськогосподарського товаровиробника повинно вирішуватися на загальнодержавному рівні паралельно з побудовою адекватної системи контролю з боку як держави, так і самого суб'єкта господарювання, який отримує бюджетні кошти. Висококваліфіковані фахівці-практики, створюючи дієві механізми контролю, основну увагу приділяють, перш за все, його організації на рівні зовнішнього та внутрішнього його різновидів. У свою чергу, розробок методик щодо окремих специфічних підконтрольних об'єктів, таких, як витрачання бюджетних коштів на допомогу аграрному сектору країни, у науковій та фаховій літературі не представлено. Науковці здійснюють ґрунтовні дослідження у сфері теоретичних засад контрольної справи, які під час їхнього впровадження демонструють високі результати впливу процесів контролю на ефективність державного управління бюджетними коштами. Однак комплексні розробки щодо методичного забезпечення контрольних дій витрачання державних коштів для підтримки товаровиробників на виконання соціальної та економічної місії аграрної галузі відсутні.

Підкреслюючи, що загальнодержавний професійний підхід повноцінно реалізовано функцією зовнішнього контролю за ефективністю формування і витрачання бюджетних коштів у цілому, зазначаємо значну потребу в методичному забезпеченні контрольних дій для уповноважених

здійснювати їх органів у системі державного фінансового контролю, зокрема внутрішнього контролю отримувачів бюджетних коштів. Окремих контрольних заходів, здійснюваних органами контролю, недостатньо для вироблення обґрунтованої позиції щодо оцінки чинних механізмів державної підтримки сільськогосподарського товаровиробника та розробки рекомендацій щодо запровадження концептуальних підходів у її реалізації на рівні нормативних документів і фінансового забезпечення.

Аналіз останніх джерел та не вирішені раніше частини загальної проблеми

Місією контрольних органів, передбаченою як у світових документах, так і чинними вітчизняними нормами, є оцінка ефективності, законності та економності надходження і використання бюджетних коштів [4]. На цьому односприймаю наголошують фахівці, що досліджують сутність та реалізацію аудиту ефективності бюджетних коштів, – Бардаш С.В., Дорошенко О.О., Мних Є.В., Симоненко В.К., Чечуліна О.О., Чумакова І.М. та ін.

Комплексний підхід щодо оцінки ефективності управління бюджетними коштами забезпечено нормами Бюджетного кодексу України [5]. У дослідженні питання сутності та реалізації контролю на всіх стадіях, відповідно до ст. 26 Бюджетного кодексу України, виокремлений зовнішній контроль, у наслідках якого й сконцентроване виконання як прогностичної, так і наступної функцій контролю, здійснюваних органом парламентського контролю – Рахунковою палатою України [6]. Водночас діяльність центральних органів виконавчої влади, які забезпечують проведення державної політики у сфері контролю за дотриманням бюджетного законодавства, спрямовується, координується та контролюється Кабінетом Міністрів України.

Розвиток державного внутрішнього фінансового контролю відбувається в частині охоплення нових функціональних завдань контрольних органів. Так, Державна фінансова інспекція України, як орган, що виконує централізований контроль у системі державного внутрішнього фінансового контролю, відповідно до нової редакції Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», отримала нові повноваження стосовно контролю і оцінки правильності визначення потреби в бюджетних коштах та взяття зобов'язань щодо ефективності використання коштів і майна [7].

Функцію попереднього та поточного контролю господарських операцій з бюджетними коштами в частині виконання бюджетних зобов'язань

покладено на Державну казначейську службу України. Але основне навантаження в частині попередження неефективного використання бюджетних коштів передбачено на рівні внутрішнього контролю та аудиту бюджетних установ. Так, згідно зі ст. 26 Бюджетного кодексу України, розпорядники бюджетних коштів у особі їхніх керівників організують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах [8].

Дослідники єдині в думці щодо сутності категорії внутрішнього контролю, яка організаційно є комплексом заходів, що застосовуються керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог стосовно діяльності бюджетної установи та її підвідомчих установ, у той час як внутрішній аудит організовано через діяльність підрозділу внутрішнього аудиту в бюджетній установі, спрямовану на удосконалення системи управління, запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності бюджетної установи та підвідомчих їй бюджетних установ, поліпшення внутрішнього контролю.

Таким чином, в Україні на нормативному рівні створена система зовнішнього та внутрішнього контролю управління бюджетними коштами, яка включає світові найуспішніші механізми контролю у сфері державних фінансів [6].

При формуванні стратегічних документів загальнодержавного значення у сфері реалізації політики підтримки аграрних підприємств слід враховувати діяльність побудованої системи контролю, результати якої у вигляді висновків і пропозицій запропоновано державними контролерами для посилення дієвості використання бюджетних коштів.

Проте використання результатів контрольних заходів для цих цілей неможливе повною мірою, оскільки питання оцінки ефективності державної підтримки сільськогосподарського виробника потребує додаткових теоретичних розробок та пропозицій.

Так, за матеріалами перевірок Рахункової палати України встановлено, що Міністерство аграрної політики України, отримавши в 2007–2008 роках значні обсяги державної фінансової підтримки для розвитку сільського господарства та витративши більше її половини на розвиток тваринництва, очікуваного результату не досягло [9].

Контрольний захід, проведений з того ж питання в 2013 році, засвідчив, що обсяг коштів, який направляється з державного бюджету на підтримку розвитку сільського господарства, щорічно зростає, однак аграрний сектор економіки працює на межі збитковості, а окремі його галузі, насамперед тваринництво, є хронічно збитковими [10]. Отже, позитивних зрушень у цьому питанні не відбулося. На нашу думку, проблема дієвості контролю полягає не лише у відсутності прямих механізмів реалізації висновків контрольних органів органами державного управління, але й у тому, що пропозиції, надані державними аудиторами, повинні відображати реальні шляхи покращення ситуації, а отже, базуватися на відповідній методології контрольних дій.

Метою статті є поглиблення методичних засад функції фінансового контролю у сфері державної підтримки сільськогосподарського товаровиробника.

Виклад основного матеріалу дослідження

Для дослідження державної фінансової підтримки як підконтрольного об'єкту слід визначитися з дефініцією цього поняття.

У Бюджетному кодексі, який займає центральну позицію в бюджетному законодавстві України, поняття державної підтримки чи то дотацій суб'єктам господарювання не визначено, а термін «дотація» вживається виключно в контексті міжбюджетних відносин. У словнику фінансово-економічних термінів та визначень державна допомога – це «грошові суми, що їх виплачує держава в певних, визначених законом, випадках» [11, с. 127], а дотація – «асигнування з державного бюджету на покриття збитків, доплати на поворотній основі» [11, с. 159]. Обмежене трактування цих термінів не дає змоги чітко визначити межі підконтрольного об'єкта під час перевірок контрольними органами та впливає на формування єдиних нормативних засад реалізації державної допомоги на рівні законодавства країни.

Статтею 16 Господарського кодексу України визначено перелік цілей, на які можуть надаватися дотації суб'єктам господарювання. Однак і в цьому документі не відображено всіх цілей і завдань державної підтримки, які фактично встановлені законодавством.

Звернемося до фактичних даних. Узагальнені показники видатків зведеного бюджету, податкових та митних пільг, які за своєю суттю можуть вважатися державною підтримкою, а отже, підлягають контролю, представлені в таблиці 1 і свідчать про суттєві фінансові ресурси, спрямовані на такі цілі в бюджеті країни.

НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ*, млн грн

Таблиця 1

ПОКАЗНИК	2010 РІК	2011 РІК	2012 РІК	ДИНАМІКА, 2012 Р. У % ДО 2010 Р.
Податкові пільги	37 127	58 764	48 659	131,6
Митні пільги	21 950	43 900	42 943	195,6
Видатки і кредитування зведеного бюджету на економічну діяльність	43 832	57 124	62 377	142,3
Всього	102 909	159 788	153 979	149,6
Державна підтримка у % до доходів зведеного бюджету	32,7	47,7	34,6	–
Державна підтримка у % до ВВП	9,5	12,3	10,9	–

*За матеріалами [12]

До державної підтримки слід віднести також і державні гарантії, які не відображено в таблиці 1 у складі показників, оскільки вони безпосередньо не впливають на відповідні втрати або видатки бюджету. За даними Міністерства фінансів України, ці обсяги за всіма галузями національної економіки в 2009 році становили 32,9 млрд грн, у 2010 – 10,1 млрд грн, у 2012 – 75,3 млрд грн [12].

Підприємства сільського господарства одержували третину всієї підтримки у вигляді податкових пільг, 11–12% прямої бюджетної підтримки, а в 2012 році – 32% усіх державних гарантій підприємствам.

Особливостями підконтрольного об'єкту, які слід враховувати під час побудови методики його перевірки, є те, що фінансове забезпечення державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників з державного бюджету здійснюється за бюджетними програмами, які охоплюють усі напрями діяльності аграрних підприємств, включаючи надання безвідсоткових кредитів фермерським господарствам, здешевлення банківських кредитів та страхових премій, надання допомоги у придбанні складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва. Обсяги видатків зведеного бюджету на економічну діяльність, спрямовані у галузь АПК, за даними Державної казначейської служби України, склали в 2010 році 7326,9 млн грн, у 2011 – 7642,8 млн грн, а в 2012 році – 7486,3 млн грн [13]. Питома вага спрямованих у галузь коштів зменшилась у 2012 році до 12,0% порівняно з 15,8% 2010 року.

Будь-яка методика, що застосовується під час виконання контрольних дій, потребує наявності невід'ємної складової – інформаційної бази щодо підконтрольного об'єкта. Важливим джерелом інформації для контрольного заходу є норми чинного законодавства, що визначають порядок отримання та використання державної підтримки

сільськогосподарських товаровиробників. Аналізуючи стан нормативно-правового регулювання державної підтримки, зупинимось на загальних нормах вітчизняного законодавства та кращих міжнародних положеннях щодо цього питання.

Законодавчою базою для надання державної підтримки сільськогосподарським товаровиробникам є прийняті закони, спрямовані на надання конкурентних переваг та забезпечення фінансової стабільності підприємств аграрної галузі (Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 р. №1877-IV, Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18.10.2005 р. №2982-IV), крім того, Кабінет Міністрів України постановою від 19.09.2007 р. №1158 затвердив Державну цільову програму розвитку українського села на період до 2015 року, та ін.

Під час контролю ефективності витрачання бюджетних коштів для державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції як підконтрольного об'єкта зовнішнього різновиду контролю у вигляді аудитів ефективності, внутрішнього – у його централізованій та децентралізованій формах, слід оцінити досягнення мети бюджетної програми, за якою було надано державну підтримку. Аналізуючи нормативне забезпечення з точки зору можливості реалізації мети програми, визначаємо повноту та відповідність законодавчих норм.

Використання коштів державного бюджету, які виділяються на здійснення державної підтримки агропромислового комплексу, проводиться відповідно до затверджених постановами Кабінету Міністрів України та спільними наказами Міністерства аграрної політики України і Міністерства фінансів України порядків.

Так, наприклад, державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників, згідно з державною цільовою програмою розвитку українського

села на період до 2015 року (*далі* – Програма), затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. № 1158, здійснюється за 29 напрямками, що ускладнює здійснення контролю за ефективністю та законністю використання коштів державного бюджету [14].

Аналізуючи сутність зазначених напрямків фінансування за цією програмою, можна зробити висновок про те, що в частині виконавців, завдань і заходів вона є неузгодженою. На першому етапі її виконання (2009–2010 роки) не було розроблено необхідних для виконання Програми норм, які б забезпечили освоєння коштів у наступних періодах до 2015 року. При цьому нормативно-правові акти, які прийняті на другому етапі виконання Програми (2010–2011 роки), недосконалі та не узгоджуються між собою, що негативно позначилося на її результативності. Про це свідчить і невиконання Постанови Кабінету Міністрів України «Про скорочення кількості та укрупнення державних цільових програм» від 22.06.2011 р. № 704.

Проведений аналіз нормативних документів також засвідчив відсутність законодавчо встановленого переліку об'єктів та суб'єктів виробництва сільськогосподарської продукції, яким надається спеціальна бюджетна підтримка. Внаслідок такої неврегульованості щорічно змінюються суб'єкти та умови отримання бюджетних коштів, що ускладнює доступність сільськогосподарських товаровиробників до державної підтримки, а отже, досягнення цілей виділення бюджетних коштів за Програмою.

Введення в дію непродуманих норм також може негативно позначатися на результативності Програми, а тому має враховуватися

в методиці контролю. Так, Постановою Кабінету Міністрів «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу» від 27.08.2008 р. № 763 було встановлено обов'язкове надання довідки про відсутність (наявність) заборгованості перед місцевим бюджетом з податку з доходів фізичних осіб всіма сільськогосподарськими товаровиробниками, які отримують бюджетну підтримку виробництва продукції рослинництва і тваринництва. І це одразу вплинуло на скорочення кількості невеликих підприємств – одержувачів державної фінансової підтримки.

Під час формування методики контролю ефективності державної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам слід оцінювати результативність такої допомоги з урахуванням норм та цільових орієнтирів міжнародної практики і норм європейського законодавства.

Розвиток законодавства ЄС у сфері державної допомоги аграрному сектору та відповідних управлінських процедур дав змогу виробити принципи її надання, які спрямовують витрачання бюджетних коштів, по-перше, на зростання ролі економічних критеріїв у прийнятті рішень щодо сумісності допомоги зі спільним ринком, по-друге – на поєднання політичних та економічних інтересів у прийнятті цих рішень [15].

У методиці контролю державної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам доцільно спрямувати контрольні дії на оцінку реалізації принципів законодавства ЄС у сфері державної допомоги, викладені в Лісабонському договорі ЄС (табл. 2).

ОЦІНКА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ ПІД ЧАС КОНТРОЛЮ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

Таблиця 2

№	КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ	СУТНІСТЬ
1	Цільовий характер підтримки	Державна допомога повинна бути спрямована на виконання чітко визначених завдань, проблем соціально-економічного розвитку, які обґрунтовано неможливо вирішити без одержання державної допомоги. Державна допомога повинна бути спрямована на створення нових виробничих потужностей, нових робочих місць, технологій
2	Адекватність підтримки	Обсяг, форма та механізм надання підтримки повинні бути адекватними проблемі, на вирішення якої ця підтримка спрямована
3	Зміна поведінки одержувача	Завдяки державній допомозі одержувач повинен розпочати, здійснити діяльність, яка була б неможливою без державної допомоги, або можливості розпочати цю діяльність є обмеженими. Державна допомога діяльності, яку одержувач здійснюватиме в будь-якому разі та в такому ж обсязі, як і без допомоги, не є прийнятною

№	КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ	СУТНІСТЬ
4	Спрямованість на допомогу розвитку, а не збиткам	Державна допомога, як правило, не повинна компенсувати поточні витрати суб'єктів господарювання, особливо тих, що працюють збитково, перебувають у стадії банкрутства. Водночас державна допомога повинна бути спрямована на часткове відшкодування вартості проекту, що реалізовує її одержувач
5	Результативність	Виробничі потужності, робочі місця тощо, досягнуті завдяки державній допомозі, повинні зберігати своє призначення впродовж наступних декількох років
6	Відсутність спотворення конкуренції	Позитивні наслідки державної допомоги для розвитку економіки повинні бути збалансованими з можливими негативними наслідками для стану економічної конкуренції

Приклад реалізації під час контролю першого критерію «Цільовий характер підтримки» можливий, коли державні аудитори оцінюватимуть досягнення використання бюджетних коштів з урахуванням усіх напрямків її надання:

- підтримка товарного виробництва та підвищення конкурентоспроможності сільського господарства;
- підтримка дрібних товаровиробників, підприємців-початківців, сімейних ферм та кооперативних об'єднань;
- охорона земель і раціональне використання сільськогосподарських угідь;
- встановлення цін підтримки на окремі види сільськогосподарської продукції;
- розвиток ринкової інфраструктури;
- підтримка місцевих ініціатив розвитку сільських територій та якості життя на селі;
- розвиток аграрної науки і впровадження у виробництво новітніх технологій виробництва сільськогосподарської продукції, догляду за тваринами, систем обробітку ґрунту та ін. [16].

Критерій оцінки «Адекватність проблеми», відображений у таблиці 2, як складова методики контролю використання бюджетних коштів, передбачає оцінювання їх обсягів у часі та динаміці. Так, відповідно до Закону України «Про державний бюджет України на 2012 рік», на пряму підтримку сільського господарства було передбачено спрямування 2,82 млрд грн, що на 31 % менше, ніж у 2011 році. Зрозуміти, чи відповідає така тенденція завданням державної підтримки, можна, проаналізувавши стан асигнування в цій сфері. За наслідками контролю Рахункової палати України було встановлено, що обсяги виділених асигнувань у сфері підтримки АПК не було використано повністю, а в результаті неефективного внутрішнього контролю за використанням коштів загального фонду держбюджету та надходження коштів

у кінці року до державного бюджету поверталися як невикористані сотні мільйонів гривень [9, 10].

Оцінюючи витрати бюджету за критеріями, сформованими відповідно до принципів надання допомоги у європейському законодавстві, процедури контролю уникають зайвої ускладненості, стають більш передбачуваними та ефективними.

Результатом контролю державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників мають бути висновки щодо оцінки дієвості нормативної бази, фінансування та реалізації заходів підтримки за такими параметрами:

- наявність втрат держави (використання державних ресурсів);
- наявність вибіркового підходу при виділенні допомоги;
- наявність вигоди для одержувача;
- наявність впливу на конкуренцію та торгівлю.

Це, насамперед, створить можливість переглянути обсяги підтримки і вивільнити, таким чином, фінансовий ресурс, на основі якого можуть бути створені нові, сучасні інструменти підтримки, які відповідають потребам структурних реформ в Україні та міжнародним стандартам.

Висновок

Результативність контрольного заходу, що ґрунтується на оцінці дотримання принципів надання державної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам, сформованим у європейському законодавстві та практиці, полягає в наданні не лише висновків, що запроваджена система фінансування державної підтримки агропромислового комплексу не забезпечує визначеного на законодавчому рівні сприяння життєздатності сільського господарства, його конкурентоздатності на внутрішньому й зовнішньому ринках, гарантування продовольчої безпеки країни, посилення соціального захисту сільського населення, неефективного використання коштів, але й у пропозиціях системі

державної підтримки агропромислового сектора, які стосуються кредитної, цінової, регуляторної та страхової діяльності.

Запропоновано вдосконалити методику контролю державної допомоги сільськогосподарських товаровиробників шляхом уточнення джерел інформації щодо підконтрольного об'єкта, ідентифікації сутності державної підтримки в нормативних

документах, оцінки дотримання принципів надання такої допомоги, сформованих у законодавстві ЄС.

Подальші дослідження методичного забезпечення контролю ефективності використання бюджетних коштів щодо даного підконтрольного об'єкта доцільно спрямувати на розробку процедур та контрольних дій у сфері внутрішнього контролю і аудиту отримувачів такої підтримки.

1. Дашковська І. Розчарування високим урожаєм / І. Дашковська // Дзеркало тижня. Україна. – 2013. – № 26. – 32 с.
2. Бородіна О., Покопа І. На яку модель аграрного сектора має орієнтуватися Україна у стратегічній перспективі? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/na-yaku-model-agrarnogo-sektora-maye-oriyentuvatisya-ukrayina-u-strategichniy-perspektivi-.html>
3. Тулуш Л. Податкові пільги для АПК: скасувати не можна модернізувати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/podatkovii-pilgi-dlya-apk-skasuvati-ne-mozhna-modernizuvati-.html>
4. Дрозд І.К., Шевчук В.О. Державний фінансовий контроль. – К.: ІмексЛТД., 2007. – 213 с.
5. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page3>
6. Внутрішній контроль та аудит у секторі державного управління України та європейський досвід/П.П. Андрєєв, О.О. Чечуліна, Ян ван Тайнен, І.К. Дрозд та ін. – К.: Кафедра, 2011. – 120 с.
7. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» № 2939-ХІІ від 26 січня 1993 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dkrs.kmu.gov.ua/kru/uk/publish/article?art_id=39878&cat_id=32565
8. Чумакова І. Система внутрішнього контролю в аудиторській компанії/Незалежний аудитор. – 2013. – № 7 (18). – С. 46.
9. Рахункова палата України. Офіційний сайт. Про результати аналізу використання коштів Державного бюджету України, виділених на державну підтримку АПК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16720005>
10. Рахункова палата України. Офіційний сайт. Про результати аудиту виконання заходів державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16741939/Selo_2015.pdf.
11. Словник фінансово-економічних термінів та визначень Державної казначейської служби України // Ю.В. Колобов, С.І. Харченко, Н.І. Сушко / За заг. ред. М.Я. Азарова. – К.: Знання України, 2012. – 503 с.
12. Черніков О.Д. Національний інститут стратегічних досліджень. Модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні. Аналітична доповідь / За ред. к.е.н., с.н.с., Засл. економіста України Я.А. Жаліла. – К.: НІСД, 2013. – 28 с.
13. Державна казначейська служба України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=185635>
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. № 1158 «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1158-2007-%D0%BF>
15. The EC State Aid Regime. Distortive Effects of State Aid on Competition and Trade. – Cameron May, 2006 – P. 29.
16. Щодо розбудови механізмів державної підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні. Аналітична записка О.В. Собкевич, В.М. Русан, А.Д. Юрченко. – К.: НІСД, 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/910/>
1. Accounting Chamber of Ukraine. Official Site. 2013. Results of analysis of using the State Budget of Ukraine funds allocated for state support of agriculture. [online] Available at: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16720005> [Accessed: 24 Aug 2013]. [in Ukrainian]
2. Accounting Chamber of Ukraine. Official Site. 2013. Results of audit on implementation of the state program of development of Ukrainian village in 2015.. [online] Available at: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16741939/Selo_2015.pdf [Accessed: 20 Aug 2013]. [in Ukrainian]
3. Andreev P., Chechulina A. and Drozd I. 2011. Internal control and audit in public sector governance of Ukraine and European experience. Kiev: Kafedra. [in Ukrainian]
4. Borodina O. and Pokopa I. 2013. Which model should be oriented an agricultural sector in Ukraine in strategic perspective?. Available at: <http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/na-yaku-model-agrarnogo-sektora-maye-oriyentuvatisya-ukrayina-u-strategichniy-perspektivi-.html> [Accessed: 15-th Aug 2013]. [in Ukrainian]
5. Chernikov O. 2013. Modernization of the state support of business entities in Ukraine analytical report. National Institute for Strategic Studies. [report] Kiev: NISD. [in Ukrainian]
6. Chumakova I. 2013. The system of internal control in audit company. Independent auditor, (7), p. 46. [in Ukrainian]
7. Dashkovska I. 2013. Disappointment in big harvest. Mirror of the week. Ukraine., (26), p. 32. [in Ukrainian]
8. Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 19.09.2007 # 1158 "On Approval of the State Target Program for Ukrainian village in 2015". [online] Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1158-2007-%D0%BF> [Accessed: 20 Aug 2013]. [in Ukrainian]
9. Drozd I. and Shevchuk V. 2007. State financial control. Kiev: ImeksLTD. [in Ukrainian]
10. Kolobov Y., Kharchenko S. and Sushko N. 2012. Dictionary of financial and economic terms and definitions of the State Treasury of Ukraine. Kiev: Znannya. [in Ukrainian]
11. Sanchez-Rydelski, M. 2006. The EC State Aid Regime. Distortive Effects of State Aid on Competition and Trade. Cameron p. 29. [in English]
12. Sobkevych O., Rusan V. and Yurchenko A. 2012. Regarding development of mechanisms of state support of agro-production in Ukraine. [report] Kiev: NISD. [in Ukrainian]
13. State Treasury Service of Ukraine. Official Site. 2013. Untitled. [online] Available at: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=185635> [Accessed: 20 Aug 2013]. [in Ukrainian]
14. The Budget Code of Ukraine. 2013. [online] Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page3> [Accessed: 20 Aug 2013]. [in Ukrainian]
15. The Law of Ukraine «On basic principles of public financial control in Ukraine» # 2939-XII January 26, 1993. [online] [Accessed: 20 Aug 2013]. [in Ukrainian]
16. Tulush L. 2013. Tax incentives for AIC: you can not cancel the upgrade. Available at: <http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/podatkovii-pilgi-dlya-apk-skasuvati-ne-mozhna-modernizuvati-.html> [Accessed: 15-th Aug 2013]. [in Ukrainian]